

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مبانی آموزش تکنسین داروخانه

تألیف :

رضا مختاری

مریم مختاری

مختاری، رضا، ۱۳۷۳.	سرشناسه
مبانی آموزش تکنسین داروخانه / تألیف رضا مختاری، مریم مختاری.	عنوان و نام پدیدآور
شهر کرد: جهاد دانشگاهی، واحد چهارمحال و بختیاری، ۱۳۹۵.	مشخصات نشر
۱۵۳ ص.: جدول	مشخصات ظاهری
۹۷۸-۶۰۰-۹۶۲۳۶-۰۰-۰	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
نسخه پیچی	موضوع
Dispensing*	موضوع
داروشناسی - دستنامه ها	موضوع
Pharmacology—Handbooks, manuals, etc	موضوع
مختاری، مریم، ۱۳۷۴	شماره افزود
جهاد دانشگاهی، واحد چهارمحال و بختیاری	باسه افزود
۱۳۹۵ م ۳/۳ RS۹۳/۳	رتبه شنگره
۶۱۵/۱	رده بندی دیسی
۴۳۵۷۰۰۹	شماره کتب سی

مبانی آموزش تکنسین - روخانه

- تألیف: رضا مختاری، مریم مختاری
- چاپ: اول
- ناشر: جهاد دانشگاهی واحد چهارمحال و بختیاری
- تاریخ نشر: ۱۳۹۵
- تیراژ: ۲۰۰
- تعداد صفحات: ۱۵۳
- صفحه آرا: محمدعلی نریمانی
- چاپ: پیشگام
- قیمت: ۷۵۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۲۳۶-۰۰-۰

فهرست مطالب

پیشگفتار	۹
فصل اول : آشنایی با مسائل و وظایف کار داروخانه	۱۱
مقدمه	۱۱
مراقبت دارویی	۱۲
مراحل مراقبت دارویی	۱۲
وظایف محول در داروخانه‌ها و مراکز خدمات دارویی	۱۳
نقش داروسازان در جامعه پزشکی	۱۴
نقش تکنسین دارویی در داروخانه	۱۴
اخلاق حرفه‌ای پرسنل داروخانه	۱۶
منشور حقوق بیمار در داروخانه	۱۶
ضوابط پذیرش بیمار	۱۸
بررسی و ارزیابی در مرحله ارائه خدمت به بیمار	۱۹
در مطب پزشک	۱۹
در داروخانه‌ها	۲۰
در مؤسسات پاراکلینیک	۲۰
نکاتی درباره چگونه تکنسین شدن	۲۱
چگونه می‌توان عوارض دارویی مشاهده شده را گزارش نمود؟	۲۳
چه مواردی را می‌توان گزارش کرد؟	۲۴

- ۲۵..... چه افرادی می‌توانند عوارض ناخواسته داروها را گزارش کنند؟
- ۲۵..... برخی نکات قابل توجه.....
- ۳۱..... فصل دوم : داروشناسی.....
- ۳۱..... مقدمه.....
- ۳۲..... مسائل و راهکارهای عملی کار در داروخانه.....
- ۳۳..... نکات مهم در یادگیری نام داروها.....
- ۳۴..... اشکال دارویی.....
- ۳۴..... اشکال دارویی خوراکی.....
- ۳۸..... نکاتی د، مصرف اشکال دارویی خوراکی باید در نظر داشت.....
- ۳۸..... اشکال دارویی چشمی.....
- ۳۹..... روش استفاده از قطره چشمی.....
- ۴۰..... روش استفاده از ماد شمی.....
- ۴۱..... لنزهای تماس چشمی.....
- ۴۱..... فرآورده های مراقبت از نترها.....
- ۴۲..... اشکال دارویی گوشه.....
- ۴۳..... اشکال دارویی رکتال.....
- ۴۳..... تنقیه (انما).....
- ۴۳..... شیاف ها.....
- ۴۴..... اشکال دارویی واژینال (مهبلی).....
- ۴۴..... دوش.....
- ۴۵..... دستگاه درون رحمی (IUD آی یو دی).....
- ۴۵..... رینگ.....
- ۴۵..... روش استفاده از قرص واژینال با اپلیکاتور.....
- ۴۶..... روش استفاده از کرم، پماد و ژل واژینال.....
- ۴۷..... اشکال دارویی موضعی (پوستی و مخاطی) شامل.....
- ۴۸..... اشکال دارویی موضعی (پوستی و مخاطی).....
- ۴۸..... لینیمان.....
- ۴۸..... پیچ.....
- ۴۹..... روش استفاده از پیچ پوستی.....
- ۴۹..... انواع اشکال دارویی بینی.....
- ۴۹..... روش استفاده از قطره بینی.....

۵۰.....	روش استفاده از اسپری بینی.....
۵۱.....	انواع اشکال دارویی تنفسی.....
۵۱.....	روش استفاده از آنروسل (MDI).....
۵۲.....	DPI.....
۵۲.....	روش استفاده از پودرهای تنفسی به صورت کپسول.....
۵۲.....	نبولایزر.....
۵۳.....	تداخل دارویی چیست؟.....
۵۴.....	تداخل دارو با غذا.....
۵۶.....	چگونه از تداخلات دارویی - غذایی پیشگیری کنیم؟.....
۵۷.....	تداخل دارو با دارو.....
۶۱.....	هر دارویی چه زمانی باید مصرف کنیم؟.....
۶۱.....	داروهای که باید قبل از غذا مصرف شوند.....
۶۲.....	داروهایی که باید قبل خواب مصرف شوند.....
۶۲.....	فهرست برخی از داروهای که باید قبل از غذا مصرف شوند.....
۶۲.....	فهرست داروهایی که باید همراه غذا مصرف شوند.....
۶۴.....	فهرست داروهایی که باید مدتی بعد از غذا مصرف شوند.....
۶۴.....	فهرست داروهایی که بعد از غذا تاثیر بیشتری دارند.....
۶۵.....	فصل سوم: نسخه خوانی.....
۶۵.....	تعریف نسخه.....
۶۵.....	چهارچوب نسخه.....
۶۷.....	اصول نسخه پیچی.....
۶۸.....	بخشهای داروخانه.....
۷۴.....	مراحل نسخه پیچی.....
۸۰.....	اشتباهات نسخه خوانی.....
۸۵.....	فصل چهارم: مشاوره دارویی در عرضه داروهای بدون نسخه (OTC).....
۸۵.....	مقدمه.....
۸۶.....	داروهای بدون نسخه (OTC).....
۸۷.....	فهرست داروهای OTC.....
۹۱.....	نکات مهم در تجویز داروی OTC.....
۹۳.....	تحويل داروهای OTC.....
۹۶.....	الکل و داروهای بدون نسخه.....

۹۷	فصل پنجم: آشنایی با داروهای گیاهی
۹۷	مقدمه
۹۸	نحوه به کار گیری داروهای گیاهی
۹۹	گروه داروهای مسکن و داروهای مؤثر در درمان میگرن و اضطراب
۱۰۰	داروهای گوارشی
۱۰۲	داروهای مؤثر در رفع علائم سرماخوردگی
۱۰۳	داروهای گوناگون
۱۰۵	فصل ششم: آشنایی با ویتامین‌ها و مکمل‌های غذایی
۱۰۵	مقدمه
۱۰۵	انواع ویتامین‌ها
۱۰۶	مدرمعه ویتامین‌ها
۱۰۷	ویتامین A
۱۰۸	نقش ویتامین A و مبررات در بدن
۱۰۹	ویتامین B1
۱۱۰	کمبود ویتامین B1
۱۱۱	مصرف بیش از اندازه ویتامین B1
۱۱۲	ویتامین B2
۱۱۳	ویتامین B3
۱۱۳	ویتامین B6
۱۱۴	ویتامین B12
۱۱۵	ویتامین C
۱۱۵	ویتامین E
۱۱۶	ویتامین D
۱۱۷	مواد معدنی (میزرال‌ها)
۱۱۹	اطلاعات کاربردی در داروخانه در این باره
۱۲۱	فصل هفتم: مراقبت از پوست و مو، و مقررات ساخت داروهای ترکیبی
۱۲۱	مقدمه
۱۲۲	نحوه مراقبت از انواع پوست
۱۲۲	الف) نحوه مراقبت از پوست چرب
۱۲۳	ب) نحوه مراقبت از پوست خشک

۱۲۶	نحوه مراقبت از پوست معمولی
۱۲۶	نحوه مراقبت از پوست چرب-خشک
۱۲۶	ارتباط بین سن و نوع پوست
۱۲۷	آشنایی با علل و مکانیزم ایجاد جوش
۱۲۷	عوامل اصلی ایجاد کننده آکنه
۱۲۸	مراحل تشکیل آکنه
۱۲۸	عوامل مؤثر در ایجاد آکنه
۱۲۹	درمان آکنه
۱۲۹	عملکرد برخی فرآورده‌های پوستی
۱۲۹	تفاوت محصولات
۱۳۰	فراورده‌های آفتاب
۱۳۰	خصوصیات نرم و آفتاب مناسب
۱۳۱	نرمی و لطافت پوست
۱۳۱	ضد محرک‌ها ضد التهاب
۱۳۳	مراقبت از مو
۱۳۴	علل ریزش مو
۱۳۴	انواع ریزش مو
۱۳۶	علل شوره سر
۱۳۷	پیشگیری و درمان شوره ی سر
۱۳۸	آزمایشی برای تشخیص انواع مو
۱۳۸	ساخت داروهای ترکیبی در داروخانه
۱۴۳	فصل هشتم: آشنایی با خدمات سازمان‌های بیمه‌گر
۱۴۳	تاریخچه بیمه سلامت
۱۴۴	راهیافت‌های پوشش جمعیت
۱۴۴	الف) کارکنان دولت
۱۴۴	ب) کارگران
۱۴۴	ج) صاحبان حرفه‌ها و مشاغل آزاد
۱۴۵	د) روستاییان
۱۴۵	هـ) نیروهای مسلح
۱۴۵	و) نیازمندان
۱۴۵	ز) پوشش بیمه‌ای جمعیت بیمه نشده شهری (بیمه همگانی کشور)

- ۱۳۵ (ح) سایر اقشار
- ۱۳۶ (و) بیمه سلامت همگانی
- ۱۳۸ نحوه انجام تمهیدات درمانی سازمان تامین اجتماعی
- ۱۳۸ خدمات جدید سازمان تامین اجتماعی به بیماران
- ۱۳۸ اداره کلی درمان غیر مستقیم
- ۱۳۹ دفاتر اسناد پزشکی
- ۱۳۹ طرح ارسال دیسکت اطلاعات توسط مراکز طرف قرارداد
- ۱۵۲ پذیرش، رسیدگی و پرداخت اسناد مکاتیزه داروخانه‌های طرف قرارداد
- ۱۵۴ فهرست منابع و مأخذ

پیشگفتار

داروخانه بخشی جدایی ناپذیر از نظام سلامت کشور به حساب می آید و داروساز تنها فردی از کادر درمان است که دانش، مهارت و شایستگی پرداختن به مسائل آن را فراگرفته است. داروخانه مرسته‌ای است پزشکی که با اخذ مجوز از کمیسیون قانونی، تأسیس و با دانش و مایشان مشغول فنی واجد شروط مشخص، به ارائه خدمات دارویی و عرضه داروهای اساسی غذایی رژیمی، غذاهای کمکی شیرخواران، لوازم مصرفی پزشکی و برآورده‌های آرایشی و بهداشتی و تجهیزات پزشکی و ملزومات دارویی مجاز، مبادرت می نماید.

هدف اصلی از نگارش این کتاب، نخست آشنایی با حرفه داروسازی و ضوابط، وظایف و نحوه کار در این حوزه است. دیگر هدف، تکسین داروخانه با مسائل آن آشنا شود. بر خلاف تصور رایج، تکسین‌های داروخانه به دلیل لزوم تسلط بر اسامی چندین هزار نام ژنریک و نام تجاری داروها و آشنایی با آنها از میان علایم و اختصارات و گاه اشتباهات پزشکان، شغل دشواری دارد. همچنین عملاً بخش عمده‌ای از وظایف داروساز بر عهده تکسین واگذار می‌شود.

کتاب حاضر در هشت فصل تنظیم شده است؛ در هر یک از فصول، بخشی از این حرفه توصیف و ارزیابی شده است؛ خواننده در فصل اول با مسائل و وظایف کار در داروخانه و نقش داروساز و تکسین در نظام سلامت و محیط داروخانه، منشور اخلاقی این حرفه، و نحوه ارتباط مناسب با مشتری یا بیمار آشنا

می‌شود. در فصل دوم بحث داروشناسی، چگونه یادگرفتن داروها، تداخل دارویی و انواع آن و نحوه صحیح مصرف کردن هر دارو مطرح شده است. در فصل سوم به یکی از مهم‌ترین بخش‌های داروخانه که یادگیری کامل آن سهمی بسزا در انجام فعالیت‌های موجود در داروخانه دارد، یعنی نسخه‌خوانی می‌پردازیم؛ در این قسمت ابتدا چارچوبی از نسخه و برخی از اشکالات و اختصارات متداول و اصول صحیح خوانی آن مطرح شده است و همچنین نحوه نسخه‌پیچی و انواع اشتباهات رایج خوانشی در این بخش مطرح شده‌اند.

در فصل چهارم به بحث مشاوره دارویی در دادن داروهای OTC پرداخته شده است؛ ابتدا فهرستی از انواع داروهای OTC آمده است و سپس به نحوه مشاوره چنین داروهایی مطرح شده است.

در فصل پنجم و ششم، هفتم زیرساخت‌های اولیه ذهنی در مورد مسائل مختلف داروخانه مطرح شده‌اند؛ ابتدا داروهای گیاهی و قابلیت‌ها و تأثیرات مختلف بر روی بدن و انواع مخازن آنها آمده‌اند؛ سپس انواع ویتامین‌ها و مکمل‌ها و کاربرد و منابع تأمین هر یک ذکر شده است و در ادامه به راه و روش مراقبت از پوست و مو و روش صحیح درمان در یک از انواع بیماری‌های آن می‌پردازیم. در آخرین فصل کتاب هم خدمات درمانی، مگر (خدمات درمانی، تأمین اجتماعی، نیروهای مسلح و...) و نحوه همکاری با این مراکز آن به طور کامل آمده است.